

в період із 2008 по 2014 в той час як статистичні дані зацікавлених релігійних організацій звітували про тривалий християнський бум в Україні [6, с. 3], інші дослідження приходять до висновку про уповільнення темпів зростання нових конфесій [6, с. 4]. Говорячи про аналіз динаміки розвитку релігійних організацій слід відзначити декілька проблем, що характерні українській статистичній науці. Зокрема недоліком є те, що органи влади і національні експертні центри надають і аналізують чисельність релігійних організацій, нічого не говорячи про кількість вірян у Церквах. У кращому випадку вони використовують лише дані соціологічних опитувань [5].

Православні релігійні організації в свою чергу звітують лише про кількість своїх організацій, називаючи приблизні підрахунки стосовно своїх членів. Одною з причин такої поведінки можна назвати слабкі комунікації [3, с. 43]. Інша проблема в аналізі динаміки розвитку релігійних організацій полягає в тому, що православні Церкви називають кількість своїх парафій не в абсолютному вимірі, а у відсотках від загального населення країни. Таким чином це спрощує справу зарахування до своїх лав декілька зайвих відсотків віруючих [3, с. 44].

Отже, можна прийти до висновку, що Волинь є особливим регіоном не так через свою динаміку росту православних релігійних організацій скільки своєю структурою релігійного життя. Також аналізуючи наявну джерельну базу можна зробити висновок, що період екстенсивного розвитку релігійної мережі продовжувався в період із 2000 по 2008 рік, кількість православних релігійних організацій на території історичної Волині за цей період значно зросла. Проте в період із 2008 по 2014 статистичні дослідження свідчать про уповільнення темпів зростання православних конфесій.

Список використаних джерел

1. Академічне релігієзнавство: Підручник / Під ред. А. Колодного. – К.: Світ Знань, 2000. – 862 с.
2. Єленський В. Нація і релігія: Україна / В. Єленський // Людина і світ. – 2003. – №6. – С.39–48.
3. Колодний Н. А. Релігійна мережа України: конфесійні та регіональні зрізи. 2009 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://uars.org.ua/article.php?id=327>
4. Офіційний сайт православної церкви Київського патріархату [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.cerkva.info>
5. Офіційний сайт православної церкви Московського патріархату [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://orthodox.org.ua>
6. Центр соціологічних досліджень Разумкова / Соціологічні дослідження / Релігія [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.razumkov.org.ua/ukr/files/category_journal/NSD119_ukr_1.pdf
7. Яроцький П. Л. Релігія в країнах Східної та Центральної Європи після соціалізму / П. Л. Яроцький // Українське релігієзнавство. – 2010. – №56. – С.89–104.

References

1. Akademichne relihiyeznavstvo: Pidruchnyk / Pid red. A. Kolodnoho. – K.: Svit Znan, 2000. – 862 s.
2. Yelens'kyu V. Natsiya i relihiya: Ukrayina / V. Yelens'kyu // Lyudyna i svit. – 2003. – №6. – S.39–48.
3. Kolodnyy N. A. Relihiyna merezha Ukrayiny: konfesiyini ta regional'ni zrivy. 2009 r. [Elektronnyy resurs]. – Rezhym dostupu: <http://uars.org.ua/article.php?id=327>
4. Ofitsiyunny sayt pravoslavnoyi tserkvy Kyyvivs'koho patriarkhatu [Elektronnyy resurs]. – Rezhym dostupu: <http://www.cerkva.info>
5. Ofitsiyunny sayt pravoslavnoyi tserkvy Moskovs'koho patriarkhatu [Elektronnyy resurs]. – Rezhym dostupu: <http://orthodox.org.ua>
6. Tsentr sotsiolohichnykh doslidzhen' Razumkova / Sotsiolohichni doslidzhennya / Relihiya [Elektronnyy resurs]. – Rezhym dostupu: http://www.razumkov.org.ua/ukr/files/category_journal/NSD119_ukr_1.pdf

7. Yarots'kyu P. L. Relihiya v krayinakh Skhidnoyi ta Tsentral'noyi Yevropy pislya sotsializmu / P. L. Yarots'kyu // Ukrayins'ke relihiyeznavstvo. – 2010. – №56. – С.89–104.

Lyshnij B. V., graduate student, department of philosophy, Rivne State Humanitarian University (Ukraine, Rivne), lamajko92@ukr.net

The dynamics of development of the network of Orthodox religious organizations on the territory of Volyn

In this article author make an attempt based on statistical data to analyze the dynamics and trends of the networking Orthodox religious institutions on the territory of Volyn. Noted the importance of analyzing the religious network in the regions to understand the religious situation in Ukraine as a whole.

Keywords: religion, state, religious network, a religious organization.

Лишний Б. В., аспирант кафедри філософії, Рівненський державний гуманітарний університет (Україна, Рівно), lamajko92@ukr.net

Динамика развития сети православных религиозных организаций на территории Волини

Предпринята попытка на основе статистических данных провести анализ динамики и тенденций развития сетей православных религиозных институтов на территории Волини. Отмечается важное значение анализа религиозной сети в регионах, для понимания религиозной ситуации в Украине в целом.

Ключевые слова: религия, государство, религиозная сеть, религиозная организация.

УДК 215:001.8 23/28

Maskevich O. L.,
Associate Professor of Philosophy
and Economic Theory Department, Vinnytsia Institute
of Trade and Economics of Kyiv National University of
Trade and Economics
(Ukraine, Vinnytsia),
madlena2702@gmail.com

VALUE ORIENTATIONS OF THE MODERN UKRAINIAN FAMILY: RELIGIOUS STUDIES PERSPECTIVE

The existence of Ukrainian modern family and its evolution seriously affected by changes in social, political, spiritual, cultural and educational spheres of society. The family is a reflection of the processes taking place in society, and it can not be isolated from them. For their part, religious leaders believe that the consequence of the crisis of the family served as the secularization of society, which is manifested and family life.

The purpose of the article is to show the position and characteristics of the relationship of the Orthodox Church on the issue of the family institution, and to identify the value and effectiveness of Christian values in this field in today's environment.

The views of the Orthodox Church on the state of Ukrainian modern family and the possibility of its development through the preservation of Christian values in it, which are referred to in the social teaching of the Orthodox Churches. Consider the value of the Church as a regulator of family relations on the basis of its centuries-old experience.

Speaking for the preservation of the Orthodox family values in the new social and spiritual realities, the Church must be ready to upgrade their traditional family doctrine, to keep its value of one of the leading regulators in this area.

Keywords: Orthodox values, spiritual and moral values, marriage, family.

(стаття друкується мовою оригіналу)

Marriage, family, family relations are not only the reflection of the current social relations, but also the reflection of the many problems that are inherent in the modern state, society, working collectives, individuals and, to some extent, in the family institution. It is clear that the state and its structures, local authorities, non-governmental organizations and society as self-regulator of its relations in many cases can not cope with modern challenges in the family area, and can not fulfill the tasks connected with creating conditions of the strengthening of the family as the primary and fundamental

society's unit, strengthening of a sense of duty to parents, children and other family members; building family relations on an equal footing, mutual love and respect, mutual help and support; ensuring every child with family care, the right of spiritual and physical development [8, p. 1–3]. The percentage of marriages and families that break up and the number of single-parent families remains high; the number of orphans and children deprived of parental care does not decrease; the phenomenon of the children's adoption by foreigners is still a disgrace to society, etc.

In these circumstances the Ukrainian Orthodox Church, referring to its age, experience and traditions, wants to establish a sacred-religious influence on the modern family, thinking this approach means family's relations recovery, it warrants overcoming negative processes in the society and guarantee religious priorities' recovery in society.

The important role of the family in society, its fundamental role in all social structures – whether it is religious or secular state – is certified in basic conceptual documents of the institutions of marriage and family. «Basic Social Concept of the Ukrainian Orthodox Church» says: «The family is like a little Church. It is an organism, whose members live and build their relations based on the law of love. The experience of family communicating teaches person to overcome sinful egoism and lays the foundations for sound citizenship. The right attitude to others, to people, to society is formed in the family» [4]. Extraordinary weight is given to marriage and family by The Ukrainian Orthodox Church of Kiev Patriarchate. «The family is called home church, – stated in the Declaration of the Jubilee Local Council of UOC-KP. – It implements a love that exists between Christ the Savior and the Church. There is no strong healthy society, nation and strong state without family» [1, p. 16].

For comparison, the main Ukrainian legislative document regulating family – The Family Codes of Ukraine (2002) refers to a family as «primary and fundamental group unit of society. The state protects the family, childhood, motherhood, fatherhood, – stated in it – it creates conditions for strengthening family» [7, p. 3]. From this part it can be seen that the modern secular state, society, traditions of family considered crucial initial formation, and the strength of it depends on the stability of society.

Realizing the extreme importance of the family and marriage and relations between the sexes for society, the Ukrainian Orthodox Church consider their competence and their duty to help to overcome the negative effects and processes in the family sphere. Scholars are interested in family and, especially, in woman because she is the keeper of the hearth, spreader of Orthodox values and reproducer of the Orthodox faith in the new generations. Hence, there is the course for the development of detailed system of rules and orthodox morality, which has strong connection with matrimonial Code regulating the place of women in family and society, marriage and sex; rules that form people's views on childbirth, encourage them to have many more of children.

Patriarch Filaret in one of his speeches said: «The main task of the European community in the third millennium should be a revival of the Christian family. Only a Christian family can overcome the evils of modern society, including demographic crisis. The family can be the basis of spiritual healing. In order to create a normal family we must not only worry about creating the material conditions for families, but also for giving an education to children based on Christian morals and prepare them for family life» [3, p. 17].

Among the main problems that led this institute to disruption and degradation, most researchers – not only religious but also secular – noted that there was process of depreciation until the disappearance of traditional family values happened, which were the main basis for the existence of family relations.

The notion «family values» in a secular sense has a very wide range of meanings, so we should specify what the most of us mean using that. Family values are based on the principles of mutual relations between the spouses as well as on relations between parents and children, love, caring, understanding, patience, faithfulness, sacrifice, respect, compassion, mutual support, honesty, sincerity, trust and many others. They are not just important, but are fundamental and form the basis of well-being of the family.

Researcher L. I. Savinov believes that the ancestral family values include:

- A complex spectrum of relations between man and woman, whose highest value is love;
- Childbirth – value, in which achievements are manifested not only by biological instinct, but also by important spiritual and social skills;
- Different value orientations, with help of which family members have the opportunity to join the world of humanity. This is facilitated by the role of wife, husband, father, mother, son, daughter, etc [6, p. 49].

According to A. V. Shubaro it is typical for modern society to have changes in its philosophical values and priorities. Transformation, under the influence of globalization, occurred and significantly affected the professional, moral and psychological, aesthetic, family relations between men and women, and general the institution of the family. The idea of a woman, her role and place in the modern society is changing. This significantly influences the system of family values. The formation of harmonious personality, based on family, should consider both the traditional moral and modern spiritual values. Falling authority of spiritual values can lead to spiritual disaster. In this context it is interesting to know the moral experience of the Christianity, which considers marriage as a sacrament [9].

Church wants to strengthen families, to prevent the destruction of family traditions. The emphasis is put on the fact that the faith community of men and women who are members of the religion of Christ, is an essential condition for truly Christian religious marriage. Church does not sanctify marriages between Orthodox and non-Christians. However, the church recognizes such marriages lawful and does not consider people living in mixed marriages, those that are sinful cohabitation.

The church's attitude to divorce, which is considered to be a sin, is ambiguous because this phenomenon leads to negative consequences, mental suffering and considered to be a big social loss, to injury unprotected child's mind. Assessing the widespread practice of modern couple divorces, the Church states: «What is happening now is a tragedy for people and the nation» [4]. On the other hand, the Orthodox Church, in some cases («because of imperfections of spiritual marriage» and for the «salvation of sinners») have the possibility to marry a second, third and even fourth time.

Objectively assessing the situation, it should be noted that the Church's recognition of the marriage abolishment questions the idea of sacrality of marriage and its divine origin. However, the church has to take this step, since the fact of divorces has

turned into such scale that non-recognition would only be compromising for the church itself. In addition, It should be noted that stricter conditions of divorce's recognition in the Catholic Church is also found to be ineffective.

The processes occurring in the modern world and their negative impact on family and family relationships disturbs leaders of the Orthodox Church. Particular attention is drawn to the problem of destruction of traditional bonds between parents and children, degradation of social value of motherhood and fatherhood, children orphans with living parents, sexual promiscuity and premarital relationships.

What is proposed in this situation by the Orthodox Church? UOC Metropolitan Volodymyr says that spiritual assistance should be given to newly established families in preparation for the sacraments wedding, christening and education of children and, of course, the assistance should be given to families in build «a small home church». It is becoming a matter of constant concern in all the parishes of the Ukrainian Orthodox Church, as the Christian strong and large families living in the Orthodox tradition are the basis for a future Church and the Ukrainian nation [5].

The assessment of the situation of family sphere UOC MP outlined in the Declaration of the Jubilee Local Council of the UOC-KP «The Church and the world at the beginning of the Third Millennium» (2001). Sacrament Wedding is the basis for creating «a home church», therefore, there must be a prayer. We must fast together to participate in the life of the Church, worship, sacraments. When there is no such things, then the house built on sand, and it will not stay for long. The Orthodox Church has clearly defined its position on this issue, referring to the order designated in the Scriptures: «He ... said, 'Have not you read that He who created people made them male and female? And he said, «a man shall leave his father and mother, and shall bow to his wife – and the two shall become one flesh» because they are no more two people, but one flesh. Therefore what God has joined together, – one must not put asunder! «They said to him, «Why then did Moses command to give a writing of divorcement, and to put asunder?». He said to them, «For your hardness of heart Moses allowed you to divorce with your wives, at first it was not so» (Matt. 19: 4 – 8).

Although the Church insists on the indissoluble unity of husband and wife and the only possible reason for divorce the Gospel considers adultery, it allows the second and sometimes the third marriage as a justification of human weakness and imperfection. Perhaps this is an indication that in our time the sacrament of marriage just turned to the tradition and the wedding – a tribute to fashion.

Sharing the opinion written in the Declaration, we believe that the main reason of the collapse of the family is still in the moral aspect. Because of the loss of spiritual principles, we have a whole series of family and social problems, including the so-called sexual revolution, alcoholism and drug addiction, which is a direct consequence of the lack of normal family, a healthy psychological atmosphere. One of the most important problem of modern families, that do not contribute to their strengthening, is the problem of deliberate abortion of pregnancy, which is also widely spread. Church equates abortion to murder, because it considers the origin of human beings to be the gift of God, so the attempt on the life of the future of the individual considers a violation of the commandment «Thou shalt not kill». Although the Orthodox Church do not banish women who had an abortion,

it encourages them to repentance and emphasises that the human race resumption is one of the purposes of the marriage established by God [2, p. 178].

Pondering the points of the Orthodox churches on the modern family, family relations in the context of the Christian values, we can not say that no matter how timely Church, particularly the Ukrainian Orthodox church, is trying to participate in activities aimed at strengthening of the Ukrainian modern family, the measures of the church, in our opinion, has not been able to significantly change the situation. In many cases they are the same declarative as many «events», «application», «projects» of secular authorities. The many reasons for this, and the actions are not directed towards total individualization of private life or the traditional isolation of the family. In our view, the weakness of the influence of the Orthodox Church in our country in family, family relationships sphere has a few reasons:

- Forgetting or to some extent loss of the Church's historical experience of the impact on family and family relations;

- Depreciation and forgetting of national and national-religious traditions of the family sphere;

- The Orthodox Churches' underestimation of modern individual work with families, especially with young families, with children from Orthodox families; briefing down the influence and holding only big events, religious rites and ceremonies;

- Weak coordination of the Orthodox Church with state and public institutions;

- the Orthodox clergy's not understanding that old methods of influencing on family, as well as the return of the Church's status quo today may not be effective since not only the conditions changed, but the object and the subject of influence.

- Unwillingness of the Orthodox Church clergy to use modern methods and means, not taking into account the characteristics of the current generation, their psychology, mentality, youth culture etc; inability to conduct such work using electronic media and the mass media.

To sum up, it can be noted that the existence of the modern Ukrainian family and its evolution seriously affected by changes in social, political, spiritual, cultural and educational spheres of our society. The family is a reflection of the processes taking place in a society, and family can not be isolated from them. However, religious leaders believe that the main family's crises consequence is the secularization of society, which can be traced in family life. Secularization allows to achieve life goals without need to take in consideration his/her actions with a supernatural world, if it is potential approval or condemnation. This process led a family to the loss sacred, secret divine nature. However, modern human is becoming the one, who is unable to make a sacrifice for any social community, to put the public interests above personal. Our society has made concession to the individual and his desires. The inevitable consequence of this is decrease of respect in marriage, family values, customs and traditions, including the Christian ones. The values were replaced by a new set of values that are generally unrelated to spiritual faith. The processes that are taking place in the family sphere, put forward new requirements: limitations of the men's dictature, reconstruction of hierarchical relations within the family and so on. If the Orthodox Church wants not to lose its role of a leading regulator in the sphere, it has to be ready to modernize its traditional doctrine of the family.

Список використаних джерел

1. Декларация Ювлейного Помісного собору УПЦ КП «Церква і світ на початку третього тисячоліття» / Ювлейний Помісний собор УПЦ КП 9–10 січня 2001 року. Документи і матеріали. – К.: Вид-чий відділ УПЦ КП, 2001.
2. Декларация Ювлейного Помісного собору Української Православної Церкви Київського Патріархату «Церква і світ на початку третього тисячоліття» // Документи Ювлейного Помісного собору Української Православної Церкви Київського Патріархату, присвяченого святкуванню 2000–ліття Різдва Христового / Ювлейний Помісний собор Української Православної Церкви Київського Патріархату 9–10 січня 2001 року. Документи і матеріали. – К., 2001.
3. Доповідь Святішого Патріарха Київського і всієї Руси–України Філарета на Ювлейному Помісному соборі Української Православної Церкви Київського Патріархату 9–10 січня 2001 року. Документи і матеріали. – К., 2001.
4. Основи соціальної концепції Української Православної Церкви [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: [http://www/patriarchia.ru/ua/1207692.html](http://www.patriarchia.ru/ua/1207692.html)
5. Офіційний сайт Української Православної Церкви [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://orthodox.org.ua>.
6. Савинов Л. И. Семья и общество: история, современность и взгляд в будущее: [ред. В. В. Петров]. – Саранск: Изд-во Мордов. ун-та, 1992.
7. Сімейний Кодекс України.
8. Сімейний Кодекс України / Відомості Верховної Ради (ВВР), 2002. – №21–22.
9. Шубаро О. Б. Христианские семейные ценности в современном обществе / О. Б. Шубаро // Материалы Межд. науч. конф. «Семья и женщина в современном мире: социальные и культурные аспекты», г. Минск, Ин-т философии АН РБ [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://elib.bsu.by/handle/123456789/39181>.

References

1. Deklaracija Juvilejnogo Pomisnogo soboru UPC KP «Cerkva i svit na pochatku tret'ogo tysjacholittja» / Juvilejnij Pomisnyj sobor UPC KP 9–10 sichnja 2001 roku. Dokumenty i materialy. – K.: Vyd-chyj viddil UPC KP, 2001.
2. Deklaracija Juvilejnogo Pomisnogo soboru Ukrai'ns'koi' Pravoslavnoi' Cerkvy Kyi'vs'kogo Patriarhatu «Cerkva i svit na pochatku tret'ogo tysjacholittja» // Dokumenty Juvilejnogo Pomisnogo soboru Ukrai'ns'koi' Pravoslavnoi' Cerkvy Kyi'vs'kogo Patriarhatu, prysvjachenogo svjatkuvannju 2000–littja Rizdva Hrystovogo / Juvilejnij Pomisnyj sobor Ukrai'ns'koi' Pravoslavnoi' Cerkvy Kyi'vs'kogo Patriarhatu 9–10 sichnja 2001 roku. Dokumenty i materialy. – K., 2001.
3. Dopovid' Svjatishogo Patriarha Kyi'vs'kogo i vsijej' Rusy–Ukrai'ny Filareta na Juvilejnomu Pomisnomu sobori Ukrai'ns'koi' Pravoslavnoi' Cerkvy Kyi'vs'kogo Patriarhatu 9–10 sichnja 2001 roku. Dokumenty i materialy. – K., 2001.
4. Osnovy social'noi' koncepcii' Ukrai'ns'koi' Pravoslavnoi' Cerkvy [Elektron. resurs]. – Rezhym dostupu: <http://www/patriarchia.ru/ua/1207692.html>
5. Oficijnyj sajt Ukrai'ns'koi' Pravoslavnoi' Cerkvy [Elektron. resurs]. – Rezhym dostupu: <http://orthodox.org.ua>.
6. Savinov L. I. Sem'ja i obshhestvo: istorija, sovremennost' i vzgljad v budushhee: [red. V. V. Petrov]. – Saransk: Izd-vo Mordov. un-ta, 1992.
7. Simejnyj Kodeks Ukrai'ny.
8. Simejnyj Kodeks Ukrai'ny / Vidomosti Verhovnoi' Rady (VVR), 2002. – №21–22.
9. Shubarо O. B. Hristianskie semejne cennosti v sovremennom obshhestve / O. B. Shubarо // Materialy Mezhd. науч. конф. «Sem'ja i zhenshhina v sovremennom mire: social'nye i kul'turnye aspekty», g. Minsk, In-t filosofii AN RB [Elektronnyj resurs]. – Rezhim dostupa: <http://elib.bsu.by/handle/123456789/39181>.

Маскевич О. Л., старший викладач кафедри філософії та економічної теорії, Вінницький торговельно-економічний інститут Київського національного торговельно-економічного університету (Україна, Вінниця), madlena2702@gmail.com

Ціннісні орієнтири сучасної української сім'ї: релігієзнавчий аспект

На існування української сучасної сім'ї та її еволюцію серйозно впливають зміни у соціально-політичній, духовно-культурній та освітній сферах нашого суспільства. Сім'я є відзеркаленням процесів, що відбуваються у суспільстві, і

вона не може бути ізольованою від них. З свого боку, релігійні діячі вважають, що наслідком кризи сім'ї послужила секуляризація суспільства, яка проявилась і сімейному житті людини.

Мета статті полягає в тому, щоб показати позицію та особливості ставлення православних Церков на проблему інституту сім'ї, а також виявити значення та дієвість християнських цінностей в цій сфері в умовах сьогодення.

Проаналізовано погляд православної Церкви на стан сучасної української сім'ї та можливості її розвитку шляхом збереження в ній християнських цінностей, про які йде мова в соціальному вченні православних Церков. Розглянуто значення Церкви як регулятора сімейних відносин на основі її багатовікового досвіду.

Виступаючи за збереження православних сімейних цінностей в нових соціальних і духовних реаліях, Церква повинна бути готова до модернізації своєї традиційної сімейної доктрини, щоб зберегти своє значення одного з провідних регуляторів у цій сфері.

Ключові слова: православні цінності, духовно-моральні цінності, шлюб, сім'я.

Маскевич Е. Л., старший преподаватель кафедры философии и экономической теории, Винницкий торгово-экономический институт Киевского национального торгово-экономического университета (Украина, Винница), madlena2702@gmail.com

Ценностные ориентиры современной украинской семьи: религиозный аспект

На существование украинской современной семьи и ее эволюцию серьезно влияют изменения в социально-политической, духовно-культурной и образовательной сферах общества. Семья является отражением процессов, происходящих в обществе, и она не может быть изолированной от них. Со своей стороны, религиозные деятели считают, что следствием кризиса семьи послужила секуляризация общества, которая проявилась и семейной жизни человека.

Цель статьи заключается в том, чтобы показать позицию и особенности отношения православных Церквей на проблему института семьи, а также выявить значение и действительность христианских ценностей в этой сфере в современных условиях.

Проанализирован взгляд православной Церкви на состояние украинской современной семьи и возможности ее развития путем сохранения в ней христианских ценностей, о которых идет речь в социальном учении православных Церквей. Рассмотрено значение Церкви как регулятора семейных отношений на основе ее многовекового опыта.

Выступая за сохранение православных семейных ценностей в новых социальных и духовных реалиях, Церковь должна быть готова к модернизации своей традиционной семейной доктрины, чтобы сохранить свое значение одного из ведущих регуляторов в этой сфере.

Ключевые слова: православные ценности, духовно-нравственные ценности, брак, семья.

* * *

УДК 289.1:504.03

Мельничук В. В.,

кандидат філософських наук, старший викладач кафедри суспільних наук, Житомирський національний агроєкологічний університет (Україна, Житомир), vikam18@rambler.ru

ОСМИСЛЕННЯ ГЛОБАЛЬНИХ ЕКОЛОГІЧНИХ ПРОБЛЕМ У ПРАВОСЛАВНОМУ ВІРВЧЕННІ: ФІЛОСОФСЬКО-РЕЛІГІЄЗНАВЧИЙ АНАЛІЗ

Аргументовано важливість актуалізації морального аспекту екологічних проблем. Метою дослідження є здійснення філософсько-релігієзнавчого аналізу особливостей осмислення глобальних екологічних проблем у православному вірвченні. Розглянуто тлумачення природи у православ'ї, згідно з яким вона вважається «храмом Божим», котрий людина зобов'язана доглядати і оберігати, а також керуватися у своїй життєдіяльності моральними нормами, враховуючи не лише власні потреби та бажання, а можливості природи.

Автором проаналізовано шляхи вирішення екологічних проблем, які пропонує православна церква – концепції «нового аскетизму» і «свхаристійного способу життя», суть яких полягає в самообмеженні та самоконтролі, а також у житті з почуттям вдячності за наявні блага, зокрема перед природою. Обґрунтовано дієвість цих концепцій в сучасному світі, оскільки вони передбачають передусім зміни у світогляді людини, а це є однією з найважливіших умов подолання глобальних екологічних проблем.

Ключові слова: екологічні проблеми, православ'я, «новий аскетизм», «свхаристійний спосіб життя».

Початок ХХІ ст. став періодом глобальних змін і випробувань в усіх сферах суспільного життя, що вимагає від світового співтовариства негайних світоглядних трансформацій, адже без них неможливе вирішення